

Η πινακίδα Τη 316 από το αρχείο της Πύλου

recto .1	Κατά [τον μήνα] Πλοιστό
.2	Τελείται ιεροτελεστία στις Σφαγιάνες, προσφέρονται δώρα και σφάγια
.3	ΣΤΗΝ ΠΥΛΟ στην Πότνια: ΧΡΥΣΗ ΔΙΩΤΗ ΚΥΛΙΞ 1, ΓΥΝΑΙΚΑ 1
.4	για τη Μάνασα: ΧΡΥΣΗ ΦΙΑΛΗ 1, ΓΥΝΑΙΚΑ 1, για την Ποσίδεια: ΧΡΥΣΗ ΦΙΑΛΗ 1, ΓΥΝΑΙΚΑ 1.
.5	για τον Τρισήρωα: ΧΡΥΣΟ ΚΥΠΕΛΛΟ 1, για τον Δεσπότη: ΧΡΥΣΗ ΔΙΩΤΗ ΚΥΛΙΞ 1.
.6-9	(κενό)
.10	ΣΤΗΝ ΠΥΛΟ
verso .1	Τελείται ιεροτελεστία στο ιερό του Ποσειδώνα και προχωρούν σε πομπή οι κάτοικοι της πόλης.
.2	προσφέρονται δώρα και σφάγια
.3	ΣΤΗΝ ΠΥΛΟ ΧΡΥΣΗ ΔΙΩΤΗ ΚΥΛΙΞ 1, ΓΥΝΑΙΚΑ 2, για τη Βόειο [] Μωκρύκομος
.4	Τελείται ιεροτελεστία στο ιερό της Σεβασμίας και σε αυτό της Ιφεμεδείας και σε αυτό της Δίας προσφέρονται δώρα και <άγονται> θύματα, για τη Σεβάσμια: ΧΡΥΣΗ ΦΙΑΛΗ 1, ΓΥΝΑΙΚΑ 1
.5	για την Ιφεμέδεια: ΧΡΥΣΗ ΦΙΑΛΗ 1, για τη Δία: ΧΡΥΣΗ ΦΙΑΛΗ 1, ΓΥΝΑΙΚΑ 1 για τον
.6	Ερμή Αρξία: ΧΡΥΣΟ ΚΥΠΕΛΛΟ 1, ΑΝΔΡΑΣ 1
.7	ΣΤΗΝ ΠΥΛΟ
.8	Τελείται ιεροτελεστία στο ιερό του Διός, προσφέρονται δώρα και σφάγια.
.9	για τον Δία: ΧΡΥΣΗ ΦΙΑΛΗ 1, ΑΝΔΡΑΣ 1, για την Ηρα: ΧΡΥΣΗ ΦΙΑΛΗ 1, ΓΥΝΑΙΚΑ 1. για τον Δρίμιο, υιό του Διός: ΧΡΥΣΗ ΦΙΑΛΗ 1
.10	
.11	ΣΤΗΝ ΠΥΛΟ
.12	(κενό)
.13-16	ΣΤΗΝ ΠΥΛΟ

Στο κείμενο αυτό, το οποίο αποτελεί μετάφραση¹ της πολύ σπάνιας πινακίδας Τη 136 από το αρχείο του ανακτόρου της Πύλου, γίνεται αναφορά σε μια θρησκευτική πράξη και πιθανώς σε ανθρωποθυσία. Χρησιμοποιείται ένας πολύπλοκος τύπος, το πρώτο ρήμα του οποίου μεταφράζεται ως «τελείται ιεροτελεστία», που επίσης είναι δυνατόν να σημαίνει και «θυσιάζω». Εμφανίζονται, ακόμη, άλλα δύο ρήματα με παρεμφερή σημασία, τα οποία λαμβάνουν από ένα αντιζείμενο: «δώρα» και «θύματα». Στα «δώρα» περιλαμβάνονται δεκατρία χρυσά αγγεία (φιάλες, κύπελλα και δίωτες κύλικες) και στην ομάδα των «θυμάτων» δέκα άνθρωποι. Από τους δέκα ανθρώπους, οι δύο είναι άνδρες και οι οκτώ γυναίκες, και προσφέρονται στην ανάλογη θεότητα βάσει του φύλου τους. Οπως υποστηρίχθηκε, τα θύματα αυτά προορίζονταν για ανθρωποθυσίες, οι οποίες, μαζί με τα χρυσά σκεύη, αποτέλεσαν μια ασυνήθιστη προσφορά προς τους θεούς των Μυκηναίων Ελλήνων. Χαρακτηριστικά έχει λεχθεί πως «οι μυκηναίοι θεοί θα εκτιμούσαν περισσότερο την προσφορά ενός ζώντος ανθρώπινου αναθήματος, το οποίο θα ερχόταν να προστεθεί στο σύνολο των υπηρετών τους, από τη θυσία του»². Η αναφορά αυτή μας θυμίζει πολλές θρησκευτικές τελετουργίες με ανθρωποθυσίες, οι οποίες, αν και είναι σπάνιες στην πραγματική λατρεία, ωστόσο, υπήρξαν ένα συχνό θέμα στην αρχαία ελληνική μυθολογία (με γνωστότερο παράδειγμα τη θυσία της Ιφιγένειας στην Αυλίδα) και επέζησαν, κατά περίπτωση, σε τελετές εξαγνισμού του στρατεύματος.

Δημήτριος Ν. Γαρουφαλής
Αρχαιολόγος
Δ/ντής Σύνταξης

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. M.S. Ruizperez - J.L. Melena, *Οι Μυκηναίοι Έλληνες, ελλην. μετάφ. Εκδ. Καρδαμίτσα, Αθήνα 1996, σελ. 194.*

2. Στο ίδιο, σελ. 195.